

Valsts izglītības satura centrs

Lasītprasme

pirmsskolā un sākumskolā

Diana Šavalgina

Valsts izglītības satura centra
Izglītības satura departamenta direktora p.i
14.08.2023.

Valsts izglītības
satura centrs

Kas ir lasītprasme mūsdienu izpratnē?

Lasītprasme ir jēgpilna, bērnam personiski nozīmīga darbība, kas palīdz iegūt vajadzīgo informāciju un jaunu emocionālo pieredzi, kā arī veido attieksmi pret apkārtējo pasauli.

Sandra Zariņa, Dr.paed, Daugavpils universitātes pētniece

Valsts izglītības
satura centrs

Sasniedzamie rezultāti

Beidzot pirmsskolu bērns **..atšķir un nosauc skaņas, skaņu apzīmē ar atbilstošu burtu, lasa vārdus un saprot izlasīto.**

Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām un pirmsskolas izglītības programmu paraugiem /MK not. Nr. 716 no 21.11.2018./

Beidzot 3.klasi skolēns **..skaidri un ar izpratni lasa mācībām un savām interesēm atbilstošu tekstu.**

1.1.3. Noteikumi par valstspamatizglītībasstandartu un pamatizglītībasprogrammu paraugiem /MK not. Nr. 747 no 27.11.2018./

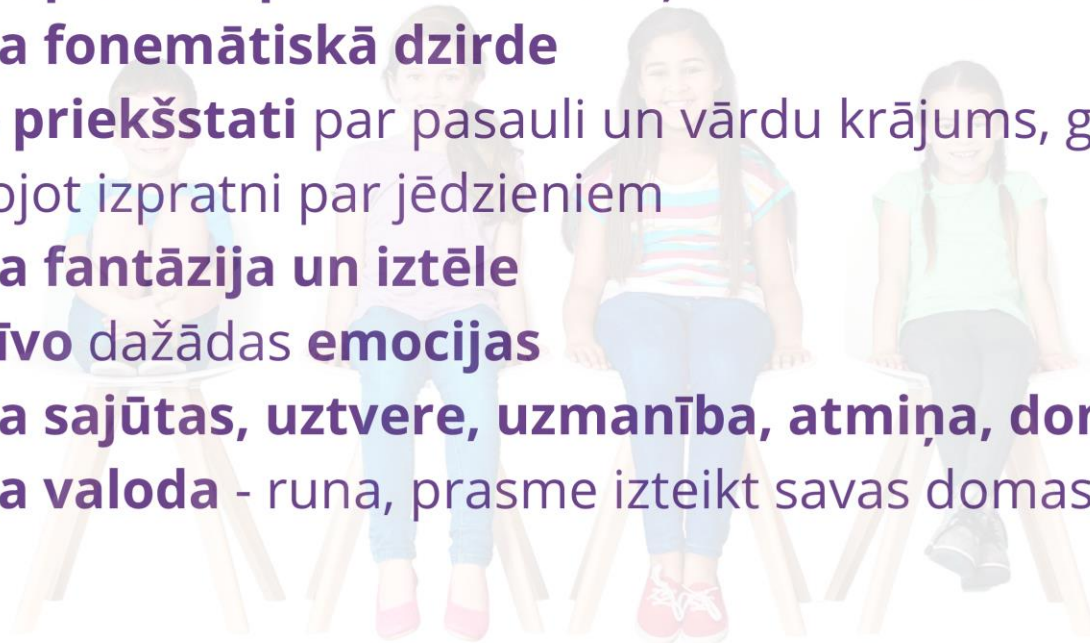

Valsts izglītības
satura centrs

Pirmsskolas vecumā

- **Jāattīsta prasme pārvaldīt savu ķermeni** – lielā un sīkā motorika
- **Jāattīsta fonemātiskā dzirde**
- **Jāveido priekšstati** par pasauli un vārdu krājums, gūstot pieredzi un veidojot izpratni par jēdzieniem
- **Jāattīsta fantāzija un iztēle**
- **Jāpiedzīvo** dažādas **emocijas**
- **Jāattīsta sajūtas, uztvere, uzmanība, atmiņa, domāšana, griba**
- **Jāattīsta valoda** - runa, prasme izteikt savas domas un sarunāties

Valsts izglītības
satura centrs

Lasītprasmes attīstība – sākumskolas uzdevums

- Turpina vārdu skaņošanu, skaņu noteikšanu vārdā
- Nosaka vārdos zilbes
- Paplašina vārdu krājumu
- Attīsta lasīšanas pareizību, izteiksmīgumu, ātrumu
- Apgūst lasīšanas tehnikas
- Apgūst prasmi iegūt, apstrādāt un izmantot un reflektēt par lasot iegūto informāciju

Valsts izglītības
satura centrs

Diagnosticējošais darbs

3

Lejupielādēt visu

- Rēķinpratība, tekstpratība un pašvadība. Diagnosticējošais darbs, uzsākot 1. klasi**
Diagnosticējošais darbs
Pieejams tikai skolotājiem **1**
- Rēķinpratība, tekstpratība un pašvadība. Diagnosticējošai...**
Metodiskais līdzeklis
Pieejams tikai skolotājiem **2**
- Rēķinpratība, tekstpratība un pašvadība (redīģējams fails)**
Diagnosticējošais darbs
Pieejams tikai skolotājiem **3**

Materiālu veidoja **Dalies**

Skola2030

2021-08-23
6915

Skatīt LICENCI

Rēķinpratība, tekstpratība un pašvadība. Diagnosticējošais darbs, uzsākot 1.klasi

2020. gada 5. oktobrī

Projektu Nr. 03-1-VIZARDI finansējis pasākuma veidotājs

34:20

<https://mape.gov.lv/catalog/materials/5A555993-9234-49CF-B92C-A14E16FF2CEA/view>

https://www.youtube.com/watch?v=_B0iS7MM70M

Valsts izglītības
satura centrs

Latviešu valodas programma

1. klase 1. temats

1.1. Es esmu skolēns Kā lasīt un rakstīt vārdus?	1.2. Gads un svētki Kā veidot, pierakstīt un lasīt teikumus?	1.3. Mana raibā ikdiena Kā raksturot literāros tēlus un reālus cilvēkus?	1.4. Reiz es būšu... Kā veidot aprakstu?	1.5. Es smaidu, tu smaidi, mēs smaidām Kā iegūt, saprast un atcerēties svarīgāko informāciju par literāru tekstu?	1.6. Parastais un neparastais Ko es zinu? Ko es protu?
--	---	---	--	--	---

1.1. Es esmu skolēns. Kā lasīt un rakstīt vārdus?

Ieteicamais laiks temata apguvei: apmēram **25 %** no kopējā stundu skaita mācību gadā.

Temata pārskats

- Atkārtot un pilnveidot pirmsskolā apgūtās prasmes – lasītprasmi, rakstītprasmi (pirmsābeces periodā).
- Attīstīt prasmi klausīties un runāt, kā arī adaptēties mācību vidē, lai sagatavotos ābeces periodam.
- Paplašināt priekšstatu par dažādu runas darbības veidu izmantošanu saziņas procesā.
- Pilnveidot izpratni par skaņu/burtu attiecībām valodā.
- Turpināt lasīšanas prasmju pilnveidi.

Valsts izglītības
satura centrs

Pirmsābeces un Ābeces periods 1. klases sākumā

Pirmsābeces periods 1.-6. apakštemats (6 nedēļas)

Komplekss SR: Lasa mācībām un savām interesēm atbilstošu tekstu. Atbild uz jautājumiem un pats uzdod jautājumus. (VL.3.1.1.3.) Iesaistās saziņā par dzirdēto, **lasīto** vai novēroto, sasaistot to ar personisko pieredzi. Ievēro saziņas tematu un dalībniekus. (VL.3.1.1.4.)

Ābeces periods 7.-9. apakštemats (sākot no 7.nedēļas)

Ābeces periodā skolēni turpina vingrināties lasīt un klausīties ar dažādiem mērķiem. Skolēniem jāizprot, ka burts ir valodas skaņas apzīmējums rakstos, ka burts var neatbilst skaņai un otrādi. Ābeces periodā vēl nemāca burtu nosaukumus, tāpēc burtus nosauc tāpat kā skaņas.

Valsts izglītības
satura centrs

Latviešu valoda. 1.1.

Es esmu skolēns. Kā lasīt un rakstīt vārdus? Norādījumi skolotājiem

2

Pieejams tikai skolotājiem

1. pielikums

Materiāls vērtēšanai. Vadlīnijas skolotājam

Valodas pamatprasmju vērtēšana. Snieguma līmeņu apraksts

Valodas pamatprasmes	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Lasītprasmje	Atšķir rakstītos burtus no iespiedburtiem. Lasa visus lielos un mazos alfabēta burtus.	Lasa precīzi vienziļbes, divziļbju un trīsziļbju vārdus, saprot izlasīto. Lasa dažādus uzrakstus.	Lasa īsus, vienkāršus teikumus, saprot izlasīto.	Lasa īsu, vienkāršu tekstu, ievērojot pieturzīmes, saprot izlasīto. Izrāda interesi par lasīšanu.

Valsts izglītības
satura centrs

Risinājumi lasītprasmes uzlabošanai

- **Turpināt pirmsskolas pedagogu profesionālo pilnveidi** par lasītprasmes pakāpenisku attīstību un kā to atbalstīt katrā tās posmā
- **Turpināt sākumskolas skolotāju profesionālo pilnveidi** par lasītprasmes nostiprināšanu un automatizāciju, par diferencētu pieeju mācībām un tekstu atlasī, par darbu lingvistiski neviendabīgā vidē
- **Turpināt vecāku izglītošanu** par to, kā atbalstīt bērnu lasītprasmes attīstību gan pirmsskolas, gan sākumskolas vecumā
- **Rosināt bērnu interesēm atbilstošu, saturiski dažādu tekstu atšķirīgās grūtības pakāpēs publicēšanu**

Valsts izglītības satura centrs

Diana Šavalgina

Valsts izglītības satura centra
Izglītības satura departamenta direktora p.i
14.08.2023.

